

Et Par Gange har den højtærede Minister henvist til Udlandets Syn paa denne Toldlov og forklaret, hvorledes Udlandet betragter den som et handelspolitisk Fremskridt; ja, jeg tror endogsaa som en Oase i Ørkenen. Ja, Udlandets Vurdering af vor Toldlov siger ikke meget. At Udlandet vil være tilfreds, naar det kan, om jeg saa maa sige, græsse sine Kameler paa denne Oase, forstaar jeg saa udmærket godt. Men æde de Græsset af, ere vi, som skulle bo i Oasen, meget daarligt tjente dermed.

Det ærede Medlem for Viborg Amts 1ste Valgkreds (Carl Hansen) holdt et meget interessant Foredrag, som for øvrigt mange af de ærede Medlemmer have gjort, og det interesserede mig navnlig derved, at det indeholdt paa mange Punkter en Forstaaelse af Industrien, som man ellers sjælden træffer i Landbruget — jeg gaar ud fra, at det ærede Medlem er Landbruger. Jeg kan f. Eks. minde om den Betydning, som det ærede Medlem tillagde en overordentlig vigtig Faktor for Industriens Vækst, men som der i Almindelighed ses ganske bort fra, nemlig det, som jeg vil kalde den sociale Muldaflejring omkring en Industri, det, at der efterhaanden opvokser en Befolkning, som er kendt med disse Raastoffer, Fabrikater og Maskiner saa at sige fra Barnsben af. Tag og smid en Dreng fra et Bomuldsdistrikt i England ind i en Ballé Bomuld, og naar han kommer ud af den anden Ende, saa kan han sige, hvor Bomulden er fra. Det er noget, han saa at sige er født med. Han har levet i det, og det har haft uhyre Betydning for ham. Jeg er glad ved netop fra den Side at høre det fremdraget. Men det ærede Medlem indvendte imod min Sammenstilling af, hvad jeg kaldte Landbrugsbeskyttelse og Industribeskyttelse — og det var i meget rigtigt —, at man ikke kunde sammenstille disse to Ting. Vi saa, hvad vi ydede Landbruget gennem Finansloven og ved de forskellige Maader, hvorpaa vi direkte støttede det, men vi saa ikke, hvad vi ydede Industrien. Det er ganske rigtigt. Dog, det er de direkte Ydelser, men jeg hentydede ogsaa til hele Lovgivningsrækker, som jeg ogsaa kaldte Beskyttelse af Landbruget. Jeg tror, jeg har Ret til paa dette Omraade at drage denne Parallel. Jeg hentydede til den Lovgivningsrække, til hvilken den anden Del af Samfundet i høj Grad har skattet, og med Hensyn til hvilken det ikke paa nogen Maade er muligt at paavise, hvor meget der er ydet, og hvem de enkelte ere, der have ydet det,

en Paavising, som ogsaa for saa vidt er ganske overflødig, som vi alle ere fuldstændig enige om, hvilken overordentlig god og heldig Virkning denne Lovgivning har haft for Landbruget. Men jeg hævder kun, at for en Del af, hvad jeg kalder Landbrugsbeskyttelsen, har jeg Lov til at drage Parallellen.

Det ærede Medlem fremdrog ogsaa List. Ja, List er jo den, der har lagt det videnskabelige Grundlag for Beskyttelsen, men vi maa jo huske paa, at List er en gammel Forfatter, hans Bog udkom i 1840, og siden da er der sket meget, som han ikke kunde se, uagtet han — det maa indrømmes — virkelig havde et vidt Syn paa Tingene. Men noget af det, det ærede Medlem fremdrog, er det ganske vist vanskeligt at komme ud over, og netop derfor fremdrager jeg det her, for jeg føler mig stærk nok i min Stilling til ikke at frygte for at give Modstanderne, hvad der efter min Mening er deres. List siger ganske rigtigt, at man overhovedet ikke kan faa en Industri udviklet i smaa Samfund, og der komme vi just til noget af det, der er rigtigt i Frihandelen. Frihandelen siger meget rigtigt, at vi jo ere gaaede over fra en By- og Provinsøkonomi til en Nationaløkonomi, og at man kan dog vel ikke mene, at Verden vil blive staaende ved det, vi maa dog en Gang naa til, at det hele bliver Frihandel. Deri er der noget meget rigtigt. Udviklingen bliver ikke staaende ved den nationale Enhed som den økonomiske Enhed; den gaar videre, men den springer ikke, for det gør Udviklingen aldrig, fra den nationale Enhed til at omfatte hele den øvrige Verden. Der er Overgangsled, og de komme frem paa den Maade, at man ad Traktatvej, gennem Toldlove osv. naar til at omfatte større Enheder, flere Nationer, om jeg saa maa sige, i en Gruppe, der saa danner en nationaløkonomisk Enhed. Dette vil ogsaa træde os nær, og vi kunne aldrig vide, naar det sker, men een Ting er sikker, at hvis vi ikke forberede os til at træde ind som Led af en saadan Gruppe med en nogenlunde kraftig industriel Udvikling, ville vi ikke blive andet i denne Gruppe end en Malkeko, noget ganske underordnet.

Hvad bliver Følgen? En Tilværelse, der er ganske afhængig af de Lande, vi gaa sammen med. Der vil overhovedet ikke blive spurgt, om vi ville gaa med, vi ville blive tvungne dertil og ville komme med paa de Vilkaar, man vil byde os.

Her kommer jeg ganske naturlig til